

Een voorbeeld.

Boerma, de algemeen gemachtigde voor de landbouw, had medio november aan een ambtenaar, J. P. L. A. Burg, opgedragen, in Oisterwijk een bureau te vestigen van waaruit de directie van de landbouw weer zou kunnen gaan functioneren. Burg had ter plaatse aan de Heisteeg een pand kunnen vorderen. Eind december bezat hij nog geen auto – hij had slechts een fiets. 'Ik wil u er nogmaals op opmerkzaam maken', schreef hij in die dagen aan Boerma,

'dat ik hetgeen u mij gevraagd hebt te doen, nl. de directie van de landbouw aan het draaien te brengen, op deze manier *niet* kan vervullen. Ik *weiger positief* nog langer met dit weer en met de mij ter beschikking zijnde kleding met een fiets elke keer opnieuw naar Tilburg, Den Bosch, Vught, Boxtel enz. te trappen. Ik heb mijn goede wil tot belachelijk toe getoond doch nu stop ik.

Ter illustratie van mijn moeilijkheden het volgende: zodra het huis in de Heisteeg voor mij gevorderd was, ben ik bezig gegaan om kolen voor de verwarming te krijgen. Eerst naar het distributiekantoor. Van het distributiekantoor naar de heer Elzinga, voedselcommissaris. Van de heer Elzinga naar gasfabriek Oisterwijk. Van gasfabriek naar Elzinga. Van Elzinga naar 'Bos en Ven'.¹ Van 'Bos en Ven' naar Elzinga. *En nog geen kolen.* Eerste Kerstdag kwam 's middags de eigenaar van het huis bij mij met de boodschap dat zijn verwarming aan het bevrozen was, hij kon hem niet aftappen want er is geen waterleiding om hem opnieuw te vullen. Dus Eerste Kerstdag er weer op uit. Eerst naar Elzinga, van Elzinga naar 'Bos en Ven', van 'Bos en Ven' naar de gasfabriek, van de gasfabriek naar Elzinga, van Elzinga naar een kolenboer en met heel veel moeite kon ik 1½ mud cokes lenen. Daarmede was de verwarming 's nachts gered. Op de Tweede Kerstdag wederom hetzelfde liedje. Vandaag 500 kilo hout gekocht en wat gruis losgekregen om vannacht de zaak weer vorstvrij te houden. Vanmorgen nog in Tilburg geweest bij de gasfabriek, brandstoffencommissie, resultaat nihil. Ik behoef u verder niet te vertellen wat er op deze manier van mijn werk terecht moet komen. Maar zolang ik dergelijke dingen met een fiets moet afdoen, kom ik nooit aan werken toe, bovendien kan ik het personeel niet anders laten doen dan naar huis laten gaan.

Met mijn meubilair ging het precies zo. Er was mooi Duits bureaumeubilair hier in Oisterwijk achtergebleven. Met de burgemeester had ik afgesproken dat ik dat in bruikleen kon krijgen. Toen ik het huis eindelijk had en hem vroeg wanneer ik het kon laten halen, kreeg ik de boodschap 'dat kan niet meer, de Engelsen hebben het in beslag genomen.' Op de fiets naar Tilburg naar majoor de Lange.² Hij kon er niets aan doen, ik moest het zelf maar zien af te handelen.

¹ Dit was het hotel in Oisterwijk waar de ministers-'kwartiermakers' verbleven.

² De militaire commissaris.